

Saltdal kommune
Kirkegt. 23
8250 Rognan

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ole Christian Skogstad,

Uttalelse til detaljregulering for masseuttak- 17/10 - 17/1 - Øvre Drageid - Saltdal

Fylkesmannen viser til høring datert 14.12.18 av detaljregulering for Øvre Drageid.

Hensikten med detaljreguleringsplanen er å tilrettelegge for uttak av steinmasser, samt knusing på stedet til ulike fraksjoner (pukk/grus).

Fylkesmannen har med virkning fra 01.01.18 blitt delegert myndighet til å samordne innsigelser fra regionale statsetater til kommunale arealplaner etter plan- og bygningsloven. Til denne plan foreligger det ingen innsigelser, og derfor intet samordningsbehov.

PLANFAGLIGE RÅD

Det aktuelle området inngår i et areal som i kommuneplanens arealdel av 25.06.09 er avsatt som LNFR- område. Det er her ikke tillatt med annen bygge- og anleggsaktivitet enn den som inngår direkte som ledd i stedbunden næring. Detaljreguleringsplanforslaget for masseuttak er i strid med kommuneplanens arealdel.

Fylkesmannen er kritisk til at det fremmes reguleringsplaner uten forankring i overordnede arealplaner. Etter plan- og bygningsloven er det en målsetting at avklaring av nye utbyggingsområder, herunder nye områder for råstoffutvinning, skal avklares på kommuneplannivå. Kommuneplanens arealdel er en vesentlig del av kommunens langsiktige plangrunnlag og viser sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og framtidig arealbruk. Avvik fra denne planen er med på å undergrave kommuneplanen som styringsverktøy og vil gi lite forutsigbarhet. Videre vil en på detaljplannivå vanskeligere kunne foreta differensiering og vurderinger av både behov, samlet belastning og alternativ lokaliseringer for råstoffutvinning enn hva tilfellet er på overordnet nivå.

Pbl. § 12-3 tredje ledd angir at private planforslag innholdsmessig må følge opp hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og foreliggende områdereguleringer. Bestemmelsen tar sikte på å styrke den overordnede planleggingen etter loven. Dessverre er det relativt ofte at den arealbruk som er fastsatt i kommuneplanens arealdel, blir fraveket gjennom behandlingen av private reguleringsplanforslag utarbeidet med sikte på gjennomføring av konkrete enkelttiltak. Over tid kan dette føre til ganske omfattende endringer av arealbruken uten at disse endringene var

resultat av en overordnet kommunal planlegging. At forslaget er i strid med overordnede arealplaner vil imidlertid være et tungtveiende argument for å nekte det.

Naturmangfold

Berggrunnen består av kalkspatmarmor og glimmerskifer, noe som kan gi grunnlag for frodig og kalkkrevende vegetasjon. Feltundersøkelsene avdekket ikke spesielt kalkbettinget vegetasjon (Rambøll rapport 2017.08.15). Området domineres av furuskog med ulike bærlyngutforminger. På flaten nedenfor veien har trærne større dimensjoner, men det forekommer lite død ved. Det ble registrert enkelte middels nedbrutte stokker av middels store dimensjoner. Rutetømmerkjuke ble funnet på en stokk her. Arten er livskraftig, men er kun kjent spredt forekommende i Nord-Norge. Den anses å være en signalart for gammelskog. Etter det opplyste er det en gammel barskoglokalitet sørvest for selve uttaksområdet. Mange vedboende sopparter som er knyttet til død ved er avhengige av spesielle kvaliteter av død ved, og deres utvikling over tid vil derfor avhenge av utviklingen av ulike typer død ved (treslag, dimensjoner, alder) i ulike deler av skogen (høydelag, skogtyper, regioner). I lys av at rutetømmerkjuke pr. i dag er kjent kun ved svært spredte forekomster i denne delen av Nordland, kan en vurdere å flytte den aktuelle stokken til et lignende habitat innenfor gammelbarskoglokalitet i sørvest.

Det er registrert to lokaliteter for storfugl i nærheten av tiltaksområdet. Observasjonene av storfugl og særlig i det ene området kan tyde på at området har betydning som leveområde for arten. Storfugl preferer gjerne gammel furuskog med bærlyngutforming og krever store arealer som leveområder. Selve massetaket vil medføre tap av en del leveområder for storfugl. I tillegg vil forstyrrelser fra driften bidra til en ytterligere innskrenkning og forringelse av et tilsynelatende viktig funksjonsområde for storfugl.

Vernet vassdrag

Som følge av at Saltdalelva og dets sidevassdrag gjennom St.prp. nr. 118 (1991-92) *Verneplan IV* er underlagt vassdragsvern skal vassdragsbeltet, herunder et belte på inntil 100 meters bredde langs sidene av vassdragene, vies særskilt oppmerksomhet. Det følger blant annet av nasjonalt mål i bokstav a i retningslinjene at en bør unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø. Videre er Saltdalsvassdraget et viktig anadromt vassdrag. Det vil i så måte være uheldig med masseuttak som medfører høyt partikkelinnhold i vassdraget. Gitt nærheten til bekk som renner ut i Indre Tverrelva og videre ut i Saltdalselva er det nødvendig at det stilles strenge krav til vern av en tilstrekkelig bred vegetasjonssone mot vest. Dette for å redusere hastigheten på overflatevannet fra uttaksområdet, noe som kan bidra til avsetning av næringsrike partikler og bedre infiltrasjonen av vann og løste stoffer ned i grunnen. Dette vil komme i tillegg til bestemmelser som skal hindre at for mye partikulært materiale tilføres vann, jf. forslag til reguleringsbestemmelse § 2.4.

Det må i nødvendig grad stilles krav om undersøkelser før, under og etter gjennomføringen av planen med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger. I lys av den foreslåtte § 2.4 må det oppstilles vilkår om et miljøoppfølgingsprogram for å sikre at de negative virkningene for det vernede vassdraget blir minst mulige. Det vises i denne sammenheng til pbl. § 12-7 nr. 12. Miljøoppfølgingsprogrammet må ta sikte på å fremskaffe mer kunnskap om uttakets påvirkning av vassdraget, og om en overholder gitte krav om maksimalkonsentrasjon av faststoff/suspendert stoff (SS). Det må i oppfølgingsprogrammet stilles krav til omfang av vannanalyser fra prosessvannutløpet, og nøyaktig hvor prøvene skal tas. Visuell inspeksjon dokumentert med foto bør videre utføres jevnlig av driftspersonell nedstrøms driftsområdet.

Landskap og friluftsliv

Området ligger i landskapsregionen «Innlandsbygdene i Nordland», og innenfor landskapstypen «Åpent dallandskap med infrastruktur og jordbrukspreg». Landskapet ved Øvre Drageid er meget variert, med elva og randsonene langs denne som stammen i elverommet. Planlagt massetak ligger i enden av en fjellrygg som strekker seg i retning nord-sør, og ligger således utenfor det mest verdifulle landskapet ved Øvre Drageid. Uttaket vil likevel ha virkninger for helheten i landskapsbildet. Nærvirkningen av tiltaket vil gi en vesentlig forringelse av landskapsbildet sett fra nord. Fjernvirkningen vurderes også å gi en forringelse av opplevelsen av dallandskapet med kulturpreg. Forringelsen av landskapsbildet vil være størst fra øst og nord, og da både av fastboende og reisende langs E6 og jernbanen, samt ferdene opp mot Lifjell/Storfjell-området på motsatt side av dalen. Fylkesmannen mener virkningen, og da spesielt fjernvirkningene, er noe undervurdert. Samtidig deler vi vurderingen om at tiltaket gir middels konsekvens for dette temaet.

Tiltaket er lokalisert i et svært viktig friluftslivsområde benevnt som «Sundby-Drageid». Friluftslivet her er blant annet i sterk grad knyttet til eksisterende traktorveger. Støyende og visuell forurensning vil i betydelig grad redusere opplevelsen av dette nærturterrenget, da spesielt med tanke på nærheten til moene og traktorveger. Legger man de anbefalte grenseverdien i T-1442/16 for stille områder utenfor tettstedsbebyggelse (støynivå < Lden 40 dB) til grunn, vil en vesentlig del av friluftsområdet bli liggende innenfor støypåvirket sone.

Stillhet og ro er blant de viktigste kvalitetene for den delen av befolkningen som utøver friluftsliv en eller flere ganger i året (Meld. St. 18 (2015-2016)). Støy er et stort miljøproblem som rammer svært mange mennesker. I konsekvensutredningen er tiltaket vurdert til å medføre noe negativ konsekvens for friluftslivet. Fylkesmannen er enig i at det samlet sett er støy fra driften og transporten, sammen med de det visuelle, som vil påvirke på attraktiviteten til friluftslivsområdet.

Støy

Støyutredningen fra Rambøll datert 31.01.2019 angir støykilder og driftstid for utstyr som benyttes i massetaket, jf. kt 3.1. Felles grunnlag tabell 5. Etter det vi kan se er det ikke angitt støydata og driftstid for borerigg. Dette kan ha betydning for utbredelsen av støysonene, særlig i bruddets første fase hvor det bores på toppen uten skjerming. Det fremgår av støysonekartene at avstanden er for stor til at impulslyd vil kunne skilles ut, og at grenseverdien uten impulslyd på 55 dB i T-1442/16 er benyttet. Det ser ikke ut som om eventuell bruk av pigghammer er vurdert. Dette kan ha betydning for vurderingene.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Ole Christian Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Norges vassdrags- og energidirektorat
Direktoratet for mineralforvaltning
Nordland fylkeskommune